

Scène 1

=====

Alle scènes spelen zich af op dezelfde plek, namelijk de huiskamer van het appartement van Paul in Parijs, over een tijdsafstand van een jaar, telkens met een tussenpoos van twee maanden.

Door de ramen op de achtergrond zijn de boomtoppen van de boulevard te zien. In deze eerste scène zijn de bladeren van een helder groen, dat in de late middagzon goed tot zijn recht komt.

Het meubilair bestaat in hoofdzaak uit een boekenkast, zeer goed gevulde platenrekken, een CD-speler met versterkers, een piano, een canapé, twee fauteuils en een tafel.

Er wordt gebeld. Paul doet open. Adèle komt binnen en vliegt hem om de ~~hals~~ hals.

PAUL Adèle!

ADELE Paul!

Hij kust haar op beide wangen, slaat teder zijn armen om haar heen, neemt haar bij de hand en voert haar mee naar het midden van de kamer. Zij legt haar tas weg en werpt een blik in het rond.

Fantastisch! Je hebt de boel opgeverfd?

PAUL Ja, drie maanden geleden.

ADELE Zo lang al? Je kunt niet zeggen dat we elkaar veel hebben gezien, de laatste tijd.

Mijn idee.

PAUL Dat ben ik volkomen met je eens... Ga zitten. Een kop thee?

ADELE (gaat zitten) Graag. Als het niet te veel moeite is.

PAUL Absoluut niet, ik heb net gezet.

ADELE Gaat het een beetje?

PAUL (terwijl hij het theeblad haalt) Ja, hoor. Ik werk hard, maar ik hou nog tijd over om uit te gaan, vrienden te zien. Ik woon alleen... op het moment... een lang moment nu al. Afgelopen dinsdag was het precies

een jaar geleden dat we uit elkaar zijn gegaan. En jij, hoe staat het met jou?

Hoezo:

ADELE ~~Hoe bedoel je:~~ staat het?

PAUL Gewoon: je leven, je liefdes.

ADELE Wist ik het maar. Of eigenlijk hoef ik het ook niet te weten. Ik vraag het me niet af.

2

PAUL Ben je nog altijd met die... eh?

ADELE Romain? Dat is allang uit.

PAUL Radicaal uit?

ADELE Radicaal.

PAUL Dat is alvast wat.

ADELE Van jou uit gezien.

PAUL Van jou ook, dacht ik... Jij houdt toch ook van duidelijkheid?

ADELE Niet speciaal. Nou ja, in dit geval misschien wel.

PAUL En heb je niemand op het oog?

ADELE Ik zoek niemand, op het moment.

PAUL Op het moment!

ADELE Jij zou natuurlijk willen dat het zo bleef.

PAUL Helemaal niet. Ik hoopte alleen dat wat daarvóór was niet bleef.

ADELE En dat is niet gebleven. Dus je bent blij?

PAUL Al was het alleen maar dat we elkaar nu vaker kunnen zien.

ADELE Dat had eerst ook gekund. Maar jij wilde niet.

PAUL Ik zie je niet graag bij anderen.

ADELE Daar vraag je wel wat veel.

PAUL Op het ogenblik lijkt die vraag me redelijk.

ADELE Op het ogenblik... Ja, ik heb niet zo veel vrienden meer. Romain ~~me geïsoleerd~~.
had iedereen bij me weggehouden.

PAUL Ik had je gewaarschuwd. Toch ga je nogal veel uit, naar ik hoor.

ADELE Van wie?

PAUL Spionnen. Ik heb mijn inlichtingendienst. (lacht.)

ADELE Dat verbaast me niet van jou. Arthur zie ik vaak. Heeft hij je dat verteld?

PAUL Hij en anderen... Je wordt veel met Stanislas gesignaleerd, schijn het.

ADELE Veel? Nou ja... Hij is op het moment de enige niet al te grote onbenul waarmee ik kan uitgaan.

PAUL Uitgaan? In welke betekenis?

ADELE In de originele, zogezegd klassieke betekenis. Ik ga naar mijn huis terug, hij naar het zijne, dat is alles.

PAUL Heeft hij niet geprobeerd je mee te nemen naar zijn huis?

ADELE Overdag, ja. Hij heeft een heel mooi appartement. Maar niet 's nachts. Hij voelt wel dat dat niet zou lukken. Hij weet hoe hij met meisjes moet omspringen.

PAUL Dus met jou.

ADELE Ja. Anders zou ik niet met hem omgaan. Ik voel me volkomen safe.

PAUL Zo! Probeert hij niet wat?

ADELE Nee. Tenminste niet met de gewone smoesjes.

PAUL Wel met buitengewone dan?

ADELE Ik heb je gezegd dat hij weet wat hij doet.

PAUL Dus hij zal zijn doel bereiken.

ADELE In elk geval niet op dit moment.

PAUL (tegelijkertijd) Op dit moment...

ADELE Trouwens, hij probeert het niet.

PAUL Dat denk jij.

ADELE Dat hoop ik. Hij weet heel goed dat ik voor een ^{gewoon} avontuurtje niet in ben. En of hij voor iets serieus in is, betwijfel ik.

PAUL En zou jij daarvoor in zijn?

ADELE Eerlijk gezegd, nee. Niet met hem. Ik ben niet verliefd. Zijn gezelschap bevalt me. Hij neemt me mee uit, dat is prettig. Hij brengt me in contact met een interessanter milieu dan dat van Romain.

PAUL Interessanter, dat is niet moeilijk! Maar ik geloof dat die min of meer verrotte show-business, dat dat ook niet het ideale milieu voor jou is. Wat doet hij precies? Werkt hij in een platenzaak?

ADELE Hij geeft ze nu zelf uit. Hij heeft zijn eigen zaak en ~~die~~ ^{het} loopt goed. Als je eerst met van die armetierige groepjes te maken hebt gehad, is het leuk iemand te kennen die aan de touwtjes trekt.

PAUL Op een beperkt gebied.

ADELE De muziek.

PAUL Als je dat muziek kunt noemen! 't Is gek met die vent: elke keer ~~schiet hij onder mijn duiven.~~ dat ik me voor een meisje interesseer, komt hij ertussen.

ADELE Dat betekent dat julle dezelfde smaak hebben.

PAUL Ik heb een goede smaak. Hij heeft een goede smaak. Tenminste op dit terrein.

ADELE En succes.

PAUL Wie? Hij?

ADELE Hij, ja. Meer dan jij, moet ik eerlijk zeggen.

PAUL Dat kan best. Grote verleiders hoeven niet bepaald mooi te zijn.

ADELE Hij is intelligent.

PAUL Ja, maar hij doet er te weinig mee. Zelfs in zaken. Hij is te snobistisch.

ADELE Het is geen snobisme: hij leeft in een bepaald milieu.

PAUL Dat noem ik juist snobisme: afhankelijk zijn van een milieu, van de mening van een milieu.

ADELE Jij kent hem slecht.

PAUL Ik hoop voor jou dat je hem goed kent.

ADELE Heel goed. Ik zie zijn kwaliteiten, maar ook zijn fouten.

PAUL Welke, bij voorbeeld?

ADELE Niet die jij denkt: hij is erg trots.

PAUL Dat is normaal.

ADELE Egoïstisch.

PAUL Och, wie is dat niet?

ADELE Een Pietje precies.

PAUL Meer dan ik?

ADELE Niet in dezelfde dingen.

PAUL En verder?

ADELE Verder... eh...

PAUL Hij is een vrouwenjager.

ADELE Daar maakt hij geen geheim van.

PAUL Nee, een show veeleer.

ADELE Absoluut niet! Hij zegt dat het zijn drama is.

PAUL Dat noem ik nou juist een show.

ADELE Maar hij is eerlijk.

PAUL Kan zijn. Hij is misschien eeflijk verliefd op jou.

ADELE Dat geloof ik niet.

PAUL Denk je dat hij niet tot liefde in staat is?

ADELE Dat wel. Maar er is veel nodig om indruk op hem te maken.

PAUL Jij maakt meer dan veel indruk.

ADELE Niet op hem. Hij houdt van ^{die sophisticated} ~~meisjes~~ met van die VIP-allures. ~~van die VIP types.~~
Hij verwijt mij dat ik niet genoeg werk van mezelf maak.

PAUL En luister jij naar hem?

ADELE Welnee. Ik ben het in duizenden dingen niet met hem eens. Maar ik discussieer graag met hem.

PAUL Reden te meer om op je hoede te zijn.

ADELE Ik ben op mijn hoede. Trouwens, hij probeert nooit zijn mening op te dringen. Hij respecteert mijn ideeën veel meer dan jij.

PAUL Juist, ja: hij weet wat hij doet.

ADELE Wat?

PAUL Ik zeg dat hij weet wat hij doet.

Scène 2

=====

De fauteuils zijn van plaats veranderd. Buiten hangt een grauwe lucht; de bladeren hebben roestbruine tinten gekregen.

Paul doet de deur open. Adele komt binnen, trekt haar regenjas uit.

PAUL En, hoe was de vakantie?

ADELE Heel fijn. Heb je mijn kaart ontvangen?

PAUL Uit Spanje? Ja. Kijk, daar ligt-ie. (Hij wijst naar een tafeltje.)

ADELE En bedankt voor jouw epistels.

PAUL Ben je al lang terug?

ADELE Eh... ja... nee.

PAUL Ik probeer al een maand je te bellen. Je bent nooit thuis.

ADELE Gewoonlijk wel. Maar ik ben teruggekomen en weer vertrokken.

PAUL Waarheen?

ADELE O, niks bijzonders, twee korte reisjes naar Londen en naar Zürich met vrienden... Maar ik ben niet zoals jij: ik schrijf weinig.

PAUL En blijf je nu ~~thuis~~ hier?

ADELE In principe wel.

PAUL Vertel me dan wanneer ik je kan bellen.

ADELE (na een stilte) Weet je...

PAUL Wat?

ADELE Ik heb een nieuwe vriend.

PAUL Ah! Je woont dus bij hem?

ADELE Nee. Maar ik ben vaak bij hem; eigenlijk zowat de hele dag.

PAUL Ken ik hem?

ADELE Eh... misschien.

PAUL Wie is het?... Nou?

ADELE Dat kan ik je nog niet zeggen.

PAUL Waarom niet?

ADELE Niemand weet het nog.

PAUL Het wordt wel bekend.

ADELE Ja, maar later.

PAUL En waarom die geheimzinnigheid?

ADELE Dat zei ik toch al: het is voorlopig.

PAUL Wat? Je... avontuurtje?

ADELE Nee, het geheim. Het is geen avontuurtje, 't is iets blijvends.

PAUL De grote liefde?

ADELE Ja, en ik sta zelf stomverbaasd.

PAUL Dat jij van hem houdt of dat hij van jou houdt?

ADELE Allebei.

PAUL Nou, wie is het?

ADELE Da's geheim.

PAUL Vertel het mij tenminste.

ADELE Nee!

PAUL Je kunt het me beter meteen zeggen. Het zou erg vervelend voor mij zijn om het van een ander te horen. En ik hoor het ^{gegarandeerd,} ~~zeker~~.

ADELE Nee, want niemand weet het.

PAUL Het wordt bekend. Ik wil de eerste zijn die het weet. Zeg het.

ADELE Nee. Je krijgt misschien de pest in. Ik geloof niet dat je hem graag mag.

8

PAUL Hoe weet jij dat? Als het degeen is aan wie ik denk, heb ik niks tegen hem, goed beschouwd, zelfs al heb ik de vorige keer geprobeerd hem af te breken. Ik heb hem een snob genoemd, dat is al... Is hij het?

ADELE (glimlacht zonder iets te antwoorden.)

PAUL Ik ben veel minder tegen hem dan jij denkt. Hij is in de meeste opzichten mijn tegenpool, maar al met al is het iemand die iets voorstelt, terwijl je vroegere vrindjes niets voorstelden... Niet dat ik het leuk vind het te zeggen, maar eerlijkheidshalve moet ik toegeven dat je keus lang niet de slechtste is.

ADELE (valt hem om de hals) Paul, je bent een schat! Ik vind het geweldig dat je nou eens één keer niet jaloers bent. Dan kunnen we elkaar dus zonder bezwaar zien, en ehhte vrienden zijn. Weet je, jouw vriendschap is voor mij iets heel belangrijks. Het heeft me door beroerde momenten

heen geholpen, bij voorbeeld toen het met Romain helemaal mis ging. Zonder jou had ik me totaal verloren gevoeld.

PAUL Maar ik heb je net één keer gezien, in die tijd!

ADELE Dat was genoeg. Ik wist dat jij er was en dat ik jou in vertrouwen kon nemen, als ik dat nodig had. Het is niet nodig gebleken, maar het had het kunnen zijn... Zal ik je wat zeggen? Ik hou heel eerlijk, heel intens van Stanislas, zelfs al verbaast me dat nog steeds. Maar ik heb zo'n gevoel dat het niet erg lang zal duren, en zelfs al duurt het een poos, dat er toch eens een einde aan komt, als ik bedenk hoe hij is, en hoe ik ben... Maar op dat moment, ^{of het nou ver weg is of niet,} ~~hoe ver het ook weg mag zijn,~~ zal ik jou altijd als vriend hebben.

PAUL Dus het is mijn lot je te troosten elke keer dat je op een andere kerel overstapt? Goed, stap dan maar zo vaak mogelijk over.

~~Jij kliert, maar~~
ADELE Doe niet zo lollig: wat ik je zeg is heel serieus.
~~Geen grapjes alsjeblieft.~~

PAUL Van mij ook. Ik maak een geintje, maar ik huil van binnen.

ADELE Dat moet je niet zeggen, dat is belachelijk.

PAUL Je hebt gelijk. Ten slotte, als je bij me terugkomt, is het niet vandaag of morgen. Dus waarom zo lang getreurd?

ADELE Ik geloof niet dat ik ooit bij je terugkom, maar je vriendin zal ik altijd blijven, en ik zal jou zeker niet als eerste laten vallen.

Scène 3

=====

De bomen zijn nu kaal. Paul zit achter zijn piano. Er wordt gebeld.

PAUL Wie is daar?

ADELE (achter de deur) Adèle.

(Hij doet open. Adèle komt binnen.)

Ik was in de buurt, dus ik dacht ik ga even bij je langs.

PAUL Anders was je niet op het idee ~~de gedachte~~ gekomen?

ADELE Ik was het steeds van plan. Maar je moet me begrijpen. Er is een grote verandering in mijn leven.

PAUL Je zei dat we elkaar dank zij die verandering meer zouden zien.

ADELE Ja. Daarom ben ik juist hier. Stanislas is op het ogenblik aldoor ~~Parijs~~ in de stad, maar volgende maand gaat hij op reis, dus dan kunnen wij ~~op stap~~ ~~samen uitgaan~~.

PAUL Vindt hij dat goed?

ADELE Dat zal hij wel moeten. Hij is nogal jaloers, maar niet op jou. In elk geval weet hij dat ik me niet al die tijd in huis ga opsluiten.

PAUL In huis? ~~In het~~ ^{Het} jouwe of het zijne?

ADELE Het zijne. Mijn appartement heb ik aan een vriendin overgedaan.

PAUL Het is dus wat je noemt serieus.

ADELE ~~moeten goedkeuren, met je eeuwige gesprek tegen mij.~~ Dat zou jij mooi moeten vinden: je zegt toch altijd dat ik te frivool ben?

PAUL Ja. In zekere zin is het voor jou wel goed ~~kan het voor jou wel goed zijn.~~ heilzaam.

ADELE Het is net of je het niet leuk vindt.

PAUL Dat je 'serieus' bent wel. Dat je het met hem bent, vind ik minde
ideaal.

ADELE Toch was je indertijd nogal over hem te spreken.

PAUL 'Nogal', ja. Maar niet méér: ~~alleen~~ in vergelijking tot de anderen.

ADELE Behalve jezelf.

PAUL Ja, en ik val aardig uit de toon in jouw verzameling. Jij speelt
het altijd klaar om vrienden te kiezen met ~~een totaal andere smaak~~ ^{voorkeuren} ~~dan~~ die lijnrecht tege-
de mijne ~~de mijne~~ in gaat.

ADELE (gaat naar de piano en probeert een nieuwe hit te spelen) Zelfs
hij?

PAUL Zelfs hij.

ADELE Ik vind anders dat hij op je lijkt.

PAUL Ah!

ADELE Niet uiterlijk: qua karakter.

PAUL Maar niet qua smaak, behalve op vrouwengebied.

ADELE (nog steeds op de piano tingelend) Och, smaken...

PAUL Nee, nee, smaken zijn heel belangrijk... Bij voorbeeld, weet je
wat ons tweeën het meest uiteendrijft?

ADELE O, hopen dingen!

PAUL Vooral één bepaald ding... de muziek.

ADELE De muziek? Ja, misschien. We ~~houden~~ niet van dezelfde muziek,
maar Stanislas en ik ook niet. Hij vindt dingen geniaal die mij koud
laten. Dat is ~~gewoon~~ ^{logisch}, het is zijn vak.

PAUL Ja, maar tussen ons tweeën is de kloof veel dieper.

ADELE Jij houdt alleen van klassiek, dat is zo. Maar ik heb niets tegen klassiek. Toen ik bij jou was, luisterde ik graag naar Bach en Mozart. Terwijl jij volkomen immuun bent voor alle jonge muziek.

PAUL Niet waar, het raakt me alleen niet zoals het jou raakt, in het diepst van mijn wezen, zoals Bach en Mozart me raken. Ik weet niet of jij het net zo voelt als ik, maar ik heb geconstateerd dat de aantrekkingskracht die de muziek op ons heeft, en een bepaalde muziek boven een andere, in ons diepste binnenste zit, net als de aantrekkingskracht die de ene vrouw op je heeft boven een andere. Ik kan het met een meisje op allerlei punten oneens zijn, politiek, moraal, mode, eten, drinken, dat hoeft niet zo belangrijk te zijn. In elk geval minder dan het punt muziek. Ik geloof niet dat er een diepgaande aantrekkingskracht kan zijn tussen mij en een vrouw die niet houdt van de muziek waar ik van hou. Je zult zeggen dat wij van elkaar hebben gehouden. Maar in die tijd was jij jong, je kon nog veranderen. Trouwens, je hebt me in de steek gelaten.

over pop dan rock

ADELE Ja, voor een ~~rockspeler~~, maar niet om zijn muziek.

PAUL Wel waar. Zelfs al ben je het je niet bewust. Ik geloof dat die knul je niet had aangetrokken, als je niet tevoren was aangetrokken door een bepaald~~e~~ soort muziek.

ADELE Niks hoor. Hij trok me allereerst lichamelijk aan. Romain is een heel mooie jongen.

PAUL Maar muziek is iets heel lichamelijks! Ze werkt op je lichaam en stuurt je bewegingen.

ADELE Bij het dansen.

PAUL Zelfs als je ernaar luistert, neemt ze bezit van je lichaam, trekt ~~hedemaal doorheen~~ ~~er doorheen, van je hoofd tot je voeten~~, vormt het, transformeert het.

Van onder tot boven doorheen

En je beweegt niet meer op dezelfde manier naargelang je van jouw muziek houdt of van de mijne.

ADELE Ja, ik beweeg als ik naar ~~rock~~ pop luister. Maar jij niet als je naar zit te luisteren.
Beethoven ~~luistert~~.

PAUL Je vergist je. Ik zou je kunnen antwoorden dat niet bewegen al een ~~reactie~~ bepaalde respons van het lichaam is, terwijl het geen zin heeft naar ~~rock~~ pop te luisteren zonder mee te wippen. Maar ik ga nog verder. Als ik naar Beethoven luister (en Beethoven is een heel goed voorbeeld), is mijn onbeweeglijkheid maar schijn. Mijn hele lichaam is gemobiliseerd. Ik voel de muziek door me circuleren, zoals het bloed in me circuleert. Ik onder ~~geneegen~~ vind een lichamelijk welbehagen. Zie je, ik houd van Beethoven op een directe, lichamelijke manier, en voor ~~rock~~ pop - en alles wat ermee samenhang - ben ik beslist niet immuun: ik voel voor die dingen een louter intellectuele nieuwsgierigheid.

ADELE Ik ben niet gecompliceerd. Ik ~~hou~~ ^{rock} lichamelijk van ~~pop~~ en intellectueel van Beethoven. Dat is de normale manier.

PAUL Nee. Ik volg mijn natuur zoals jij de jouwe volgt. Dat is de kloof die ons scheidt. En ik vrees onherroepelijk. Ik had er al een voorgevoel van, maar ik dacht niet dat het zo radicaal was. Ik heb me illusies ~~geen vaart liep~~ gemaakt, ^{tegen} mezelf ^{gezegd} ~~voorgehouden~~: 'Als ik wil dat zij van me houdt, moet zij eerst houden van de muziek waar ik van hou.' Het feit is dat jij alleen maar (een beetje) van mijn muziek hebt gehouden omdat je (een beetje) van mij hield. En zodra je niet meer van mij hield, ben je mij misschien niet helemaal vergeten, maar 'mijn' muziek wel.

ADELE Niet waar!

PAUL (gaat achter de piano zitten) Ze is over je heen gewaaid, Je bent nu op hetzelfde punt als vóór onze ontmoeting, en zelfs lager, lijkt het haast.

13

ADELE Niet waar! Laat mij ook eens wat zeggen! Jij vormt je een totaal verkeerd idee van mij. Dat ik van ~~pop~~ houd, belet me niet om Bach of Mozart of Beethoven te bewonderen, zoals je mooiedingen bewondert. Maar je moet je er niet mee overvoeren, anders worden ze alledaags.

~~Paul~~ PAUL Pop voor door de week, Beethoven voor de zondag...

ADELE Ja, jij luisterde er de hele dag door naar, en ik voelde me verplicht om mee te luisteren. Zie je, dat ik er nu niet meer naar luister, is jouw schuld. Het is uit reactie tegen jou. Net zoals de ~~rockwoede~~ popwoede die tegen mijn twaalfde of dertiende jaar over me kwam, een reactie was tegen mijn ouders, die erop stonden dat ik piano leerde spelen. Het is logisch dat jongeren hun eigen muziek hebben. Jij zit volkomen in het verleden vast. Ik hou van de muziek van mijn tijd.

PAUL Er is andere muziek van onze tijd.

ADELE Ja, allicht! (Ze loopt naar de piano en slaat op goed geluk een paar toetsen aan.)

PAUL Dat lijkt nergens op! Luister. (Hij speelt.) Dit is van Webern, vind ik geweldig. Anders dan jij denkt, luister ik niet altijd naar Beethoven. Ik heb mijn jazz-periode gehad, mijn reactionaire periode, mijn moderne periode, zelfs even mijn ~~rock~~ pop-periode. Ik ben nieuwsgierig naar alles. Daar zit het ^{hem} niet in. Ik had graag gewild dat de muziek waar ik van houd jou heel sterk raakte om die muziek zelf, niet om mij.

ADELE Nou zit je er toch glad naast, als ik het zeggen mag. Er zijn hopen 'klassieke' melodieën die door mijn hoofd spelen, ^(voor me heen zing.) die ik vaak ~~neuri~~

PAUL Ik weet het, je hebt een heel goed muzikaal geheugen. Daarom is het juist zo jammer.

ADELE Wat is jammer?

PAUL Dat je het niet benut om een grondiger kennis van de muziek te krijgen; geordender in elk geval.

14

ADELE Jij bent toch wel ^{goed pedant,} ~~een pedant~~ ^{op je stekpaardje zit} ~~erik~~, zeg, als je eenmaal bezig bent. Je praat over kennis, terwijl je het daarnet had over, weet ik veel... over instinct, het lichaam, lichamelijk genoeg... Trouwens, op dat punt verschillen we misschien niet eens zo veel. Weet je, er is een motief dat mij een... een haast lichamelijk genoeg bezorgt, dat me als het ware zin geeft op een bepaalde manier te bewegen, dat me, zoals jij zegt, mijn lichaam anders doet voelen. Op een keer, toen ik er met jou naar luisterde, kreeg ik... ja, ik weet niet, een soort intuïtie van wat grote muziek kan zijn. Het was niet meer iets kouds, iets saais, geen stoffige oude kost... Het was heel dicht bij me, maar het steeg tegelijk op tot duizelingwekkende hoogten, snap je?

PAUL Volkomen. Maar welk stuk was het?

ADELE Iets van Beethoven, geloof ik. Iets met een fluit.

PAUL Beethoven heeft niets voor fluit geschreven, voorzover ik weet. Tenzij je de fluitsolo's uit zijn symfonieën bedoelt, de Pastorale of...

ADELE Nee, nee. Er zijn maar heel weinig instrumenten. Er is ook een piano bij.

PAUL Een sonate voor fluit en piano? Van Beethoven zeker niet. Van Bach soms?

ADELE Nee, het is geen Bach. Dat kan ik wel horen.

PAUL Allicht! Bach is onmogelijk te verwarren met Händel, Telemann, Purcell of Vivaldi.

ADELE O, ^{stop} ~~nou~~ eens ~~op~~ met dat geschoolmeester! Ik houd van een stuk om de muziek zelf, niet omdat het van deze of die grootheid is. En ik vind dat je beter de motieven in je hoofd kunt hebben dan de componisten.. Maar het is iets dat jij heel goed kent: een soort couplet met een refrain, een soort improvisatie die toch geen improvisatie is. Zie je?

PAUL Ja, ik zie het. Je bedoelt waarschijnlijk dat wat we de sonatevorm noemen, met zijn twee thema's en zijn doorwerkingen. Maar...

15

ADELE Ah, het valt me weer in. (ze fluit.)

PAUL O, maar dat is niet van Beethoven! En het is niet voor fluit. Het is ook geen sonate: het is het trio in Es groot voor piano, altviool en klarinet van Mozart, het zogenaamde Kegelstatt-Trio. Maar het is geweldig dat je juist dat motief... Fantastisch, krankzinnig!...

Hij loopt op haar toe, omhelst haar, begint op zijn beurt het motief te neuriën. Dan neuriën ze het samen, maken een soort danspas en vallen opnieuw in elkaars armen. Ze lachen.

Als je eens wist wat een plezier je me doet! Je had geen beter stuk ~~xxxx~~ kunnen kiezen. Niet dat het nou direct het mooiste is dat Mozart heeft ^{wat} geschreven, maar het is ~~(het stuk dat)~~ mij het eerst heeft geraakt. Voor mij is het ook de inwijding in de muziek geweest, zagezegd. Ik heb het gehoord toen ik nog heel jong was, nauwelijks vijftien, schat ik. Het gaf me toen, opeens, dat gevoel van duizelingwekkende hoogte en vertrouwdheid tegelijk waar jij het over had... Tot dan toe was de muziek voor mij een luxe geweest, een mooi decor, een subtiel wiskundig spel, iets dat ik kerkelijk ritueel. eerbiedig uit de verte gadesloeg, als een ~~liturgie~~. Dat stuk, ~~dat~~ herinner ik me heel goed, was de deur waardoor ik op een dag die wereld ben binnengegaan. ~~binnengetreden.~~

ADELE Nou, zie je wel, we zijn gelijk!

PAUL Ik ^{ben} ~~sta~~ volkomen ^{sprakekloos} ~~perplex~~.

ADELE Je hebt geen vertrouwen in mij.

PAUL Het was een kleine plaat die ergens bij mijn ouders thuis lag. Ik heb hem later meegenomen, daarna bij een verhuizing verloren. Ik heb een nieuwe opname gekocht, [een Franse, "Trio en Mi bémol majeur"], dat is de plaat die jij hebt gehoord, en die ben ik ook weer kwijtgeraakt. Ik

I dert
gevoeling
hij Franse
ikel wordt
aan gehouden

had de muziek aangeschaft en de pianopartij gestudeerd. (Hij gaat naar de piano, speelt de eerste maten van de pianopartij en het thema van de klarinet) Dit is de klarinet... Ik denk dat de plaat makkelijk te vinden zal zijn. Waarschijnlijk bestaan er zelfs verschillende uitvoeringen.

ADELE Krijg ik hem van je?

16

PAUL Vast en zeker. (Zij zoekt op haar beurt het motief op de piano en het lukt haar het te spelen.) Maar jij speelt heel goed. Je moest er weer mee beginnen. Met jouw gehoor...

ADELE Misschien doe ik het nog eens, maar, weet je, er zit voor mij een te slechte herinnering aan vast. Er is iets anders dat ik graag zou willen. En daarbij kun jij me ook helpen.

PAUL Wat?

ADELE Dat je me meeneemt naar concerten.

PAUL Nee toch?

ADELE Ja toch!

PAUL We zijn twee keer geweest, indertijd. En alle twee keren wilde jij in de pauze weg.

ADELE Ik ben veranderd. Trouwens toen was het ~~een heel programma~~ programma waardeloos. Je moet me het concert zelf laten uitkiezen.

PAUL Maar hoe wil je dat doen: je kent de stukken toch niet bij naam?

ADELE Jij kent ze wel. Dus jij speelt voor mij een klein stukje ervan dan zal ik op je piano, ~~en ik zal~~ zeggen of het me bevalt.

PAUL Maar als het om een symfonie gaat?

ADELE Dat maakt niks uit. Ik hoor wel wat voor soort muziek het is en of het me bekend voorkomt.

PAUL (speelt) Dit bij voorbeeld.

ADELE Da's heel bekend. Dat zou me wel lijken.

PAUL Het is de symfonie in g klein van Mozart. En dit? (speelt weer.)

ADELE Dat is prachtig. Is het Bach?

PAUL Goed zo. Het zesde Brandenburgse... Nou, zeg maar wanneer je wilt

ADELE Volgende maand.

PAUL Dan pas? Ik hoop je vóór die tijd te zien.

ADELE O, maar dat kan. Aanstaande woensdag vier ik mijn verjaardag.

PAUL Waar? Bij... hem?

ADELE Ja, nogal glad, ik woon daar.

PAUL En wie komen er?

ADELE Een hoop mensen. Zijn vrienden, mijn vrienden, al mijn vrienden. Jij moet er beslist bij zijn.

PAUL Geen van die lui staat me aan, noch de Stanislas-clan, noch al jouw ex-minnaars.

ADELE Goed, dan kom je niet! Maar het is belachelijk. Er is met jou absoluut niet om te gaan. En jij wou dat we bij elkaar bleven!

PAUL Maar jij steekt je ook altijd in kringen waar ik niet de minste zin in heb!

ADELE Jij bent de snob, als je het goed beschouwt. Kom toch maar! Dat zal je horizon misschien een beetje verruimen.

PAUL Ik zal zien.

Scène 4

=====

Het decor buiten is niet veranderd. De kamer is aanvankelijk leeg. Dan klinkt het geluid van een sleutel in het slot: Paul komt binnen met twee draagtasjes in zijn hand. Hij legt het ene op een kastje neer, haalt uit het andere een compactplaat, loopt naar de CD-combinatie, steekt de plaat in het vakje en schakelt in. Hij luistert aandachtig naar de eerste mat van het trio, gaat dan naar de telefoon.

PAUL Arthur?... Goed, en met jou?... Ik wou je vragen of jij woensdag naar Stanislas gaat... Nee, ik ga niet... Ja, ja, ik weet het, daarvoor bel je juist. Ik wou je een boodschap meegeven... Nee, je hoeft niets te zeggen. Ik breng je een pakje en jij hoeft het alleen maar tussen de andere cadeaus te leggen... Enorm bedankt... Ik kom het je zo dadelijk brengen. *Tot zo.*

Hij legt de hoorn neer. Dan pakt hij het andere tasje: het bevat een doos met een lint erom dat hij losmaakt. Hij haalt een sjaal te voorschijn en spreidt die op de canapé uit, doet een stap terug om hem goed te bekijken, plooit hem op verschillende manieren om telkens een andere kleur of een ander motief van het dessin naar voren te halen. Hij gaat opnieuw naar de CD-speler, haalt de plaat eruit en stopt die in de doos van de sjaal onder het zijdepapier. Hij strikt het lint weer om de doos en gaat met het pakje in zijn hand de deur uit.

18

Scène 5

=====

De avond valt. Op de takken van de bomen ligt wat sneeuw, die glinstert in het licht van de straatlantaarns.

Adèle komt binnen. Ze heeft de sjaal om die Paul haar heeft gegeven.

ADELE Vind je niet dat hij me goed staat?

PAUL Dus hij is naar je zin?

wel? 9

ADELE Je kon me geen groter plezier doen. Jij bent een van die zeldzame figuren die een cadeau weten uit te zoeken waar iemand echt blij mee is. [Het is gek hoe de meeste mensen het klaarspelen je precies dat te geven wat je het minste bevalt. Je zou zeggen dat ze het expres doen.]

PAUL Maar ik weet waar jij van houdt.

ADELE Niet altijd.

PAUL Wat de sjaal betreft wel. Maar...

[wel?]

ADELE (haar eigen gedachte volgend) [Jij zou het expres kunnen doen, zij niet. Ik weet niet of ze er lak aan hebben of dat ze gespeend zijn van elke smaak. Allebei, denk ik.] Zie je, het rood is 'mijn' rood, de tint die het beste bij mijn huid past en die ik haast nooit kan vinden.

PAUL En het groen?

ADELE Dat is ook 'mijn' groen... En vanwege dat rood en dat groen verflauwe streek om niet te komen. geef ik je je rotstreek. Want het is echt flauw dat je niet bent gekomen. Eigen schuld, je hebt een heel geslaagd feest gemist... Maar goed, dat is voorbij geweest. Over een ~~xxx~~ week krijg ik een hoop vrije tijd. Als we eens een toneel uitgaansplan maakten? Ik zou graag met je naar het theater gaan.

toneel?
PAUL Naar het theater?

ADELE Ja. Ga jij daar nooit heen?

PAUL Natuurlijk wel. En wat wou je zien?

19

ADELE Op het ogenblik zijn er twee Shakespeares die me aanlokken: Winter-avond sprookje en Midzomernachtsdroom. Heb jij ze gezien?

~~zou ze wel graag zien.~~
PAUL Nee, en ik ben er wel nieuwsgierig naar.

ADELE Vind je het niet vervelend?

PAUL Ik heb je net het tegendeel gezegd! Het Wintersprookje zou ik in elk geval zijn gaan zien, denk ik.

avond

ADELE Met iemand?

PAUL Met een vriendin: met jou bij voorbeeld.

ADELE Bij voorbeeld? Ik wil er alléén met jou naartoe. Ik zou het nooit aan Stanislas hebben gevraagd.

PAUL Houdt hij niet van Shakespeare?

ADELE Wist ik maar waar hij van houdt! Jij hebt een conservatieve smaak bent voor een hoop dingen afgesloten, je wijst ~~een hoop dingen denweg af~~, maar het is duidelijk waar je van houdt. Terwijl het gros van de mensen waar ik mee omga totaal geen persoonlijke mening heeft. Ze gaan naar een toneelstuk niet om het te zien maar om het gezien te hebben. Ze moeten er ~~naar~~ meteen op afvliegen, anders interesseert het ze niet meer. Begrijp je wat ik bedoel?

PAUL (ontwaakt uit zijn gemijmer) Ja.

ADELE Waar denk je aan?

PAUL Daaraan. Aan wat jij zegt. Mij laat het koud of ik iets heb gezien of niet. Ik ga om te zien, punt, uit.

ADELE Jij vormt de uitzondering. Wij zijn het in niets met elkaar eens, maar ik ben het liever echt oneens met jou dan het zogenaamd eens met de anderen.

PAUL En soms zijn wij het ook wel eens.

ADELE O, dat is maar zelden!... (Ze werpt een onderzoekende blik op hem
De twee kijken elkaar zwijgend aan, alsof ze allebei op het punt staan
iets te zeggen)... Vind je het echt niet vervelend als ik me je meega?

PAUL Hoe kom je daarbij?

ADELE Je had misschien zin met een ander te gaan?

PAUL Ik heb je gezegd van niet.

ADELE Je doet zo vreemd. Ik wil je beslist niet dwingen.

PAUL Je dwingt me niet. In elk geval is het dat niet.

ADELE Is er wat anders?

PAUL Nee, niks.

ADELE Maar je zegt het zelf! Als dat het niet is, moet het wat anders zijn.

PAUL Nee. Ik bedoelde alleen maar dat als er ooit iets van jouw kant me zou hinderen, het in geen geval dat kon zijn.

ADELE (nadenkend) Wat kan ik hebben gezegd dat jou hinderde?

PAUL Niets. Ik spreek in het algemeen.

ADELE Er is wel wat! Heb ik iets miszegd?

PAUL Nee. Goed, als je het weten wilt, het is eerder het omgekeerde. Je hebt niet iets gezegd dat ik fijn zou hebben gevonden. Maar enfin, je hebt het dus niet gezegd. Nu is het voorbij.

ADELE Wat heb ik niet gezegd?

PAUL Als ik het zeg, dan zeg jij het, maar dat is niet meer hetzelfde.

ADELE Heb ik je soms niet bedankt voor het ^{toneel?} ~~theater?~~

PAUL (haalt zijn schouders op) Kom nou!

ADELE Voor de sjaal?

PAUL ~~Dat~~ heb je wel. Voor de sjaal. (Hij kijkt haar vorsend aan. Zij trekt een niet begrijpend gezicht.)

ADELE Dan weet ik het niet, hoor! Hoe moet ik nou raden wat jij wilde dat ik zei en dat ik niet heb gezegd? Ik kan ^{geen gedachten} ~~(je-gedachten-niet)~~ lezen.

21

PAUL Ik wil niet dat je het raadt. Het was, laat ik het zo zeggen, een zinnetje dat ik verwachtte. Dat je het niet hebt gezegd, bewijst dat jij geen belang hecht aan iets dat voor mij erg belangrijk is. Maar ik heb er te veel gezegd.

ADELE Er zijn zoveel dingen waaraan jij belang hecht en ik niet!

PAUL Inderdaad!

ADELE Dus je weet het, in dat geval kan het je niet teleurstellen.

PAUL Maar dit is een heel bijzonder geval... Hoe moet ik het je uitleggen zonder je op het spoor te brengen? Zie je... Wat me teleurstelt, is niet zozeer dat jij dat iets niet belangrijk vindt, maar dat je niet het belang ziet dat ik eraan hecht.

ADELE O, jawel! Ik zie heel goed het belang dat jij hecht aan een hoop dingen, zoals bij voorbeeld... nauwgezetheid, orde, trouw, liefde, vriendschap.

PAUL Het is concreter, zagezegd.

ADELE Nou dan, je boeken, je piano, tentoonstellingen, Proust, Rimbaud, Dostojewski, Shakespeare? (lacht.)

PAUL Laat maar, ik zeg toch niks. Trouwens, het is van geen belang.

ADELE Je zei anders het tegendeel!

PAUL Het is voor jou niet van belang ernaar te zoeken. En ik wil niet dat je zoekt.

ADELE Dan raad ik het nooit.

PAUL Des te beter. Als je dat zinnetje ooit nog zegt, zal het spontaan zijn.

ADELE En dan?

PAUL Dan ben ik voldaan.

ADELE Ben je het anders niet?

PAUL Niet helemaal, uiteraard. Maar het is onbelangrijk.

22

ADELE (windt zich op) Ik begrijp je niet. Het is nooit goed bij jou. ~~Je bent ook nooit tevreden.~~

We waren zo gelukkig als wat, en hup, bederf jij alles weer! Geen wonder dat de mensen je moeilijk vinden om mee om te gaan: je bent in staat om vriendschap op het spel te zetten voor iets dat enkel en alleen op toeverberust.

PAUL Stil maar. Het was fout van me erover te praten. Het gaat alleen mij aan. Het ~~stelt me even~~ gaf me even een triest gevoel, maar...

ADELE Nogmaals, ~~gaf je~~ gaf je een triest gevoel?

PAUL Laten we er niet meer aan denken.

ADELE Er is een heel simpele manier om dat te bereiken, namelijk dat jij ~~voor jezelf~~ het zegt. Wat is het?

PAUL Ik zeg het niet. Ik wil voor mezelf nog een kans bewaren, de kans dat jij het zegt. Maar zoek vooral niet. Als je zoekt en het vindt, heeft het geen waarde.

ADELE Je bent gek! Ik mag het zinnetje niet raden, en toch hoop je dat ik het zeg. Dat is waanzin!

PAUL Ik zal een voorbeeld geven, maar ver genoeg weg om je niet op het spoor te brengen. Stel dat ik tegen je zeg: 'Je hebt het zinnetje niet gezegd dat me in het algemeen, uit jouw mond, het meeste plezier zou doen.' (Dat is hier niet het geval, het is iets meer bepaalds: begrijp je het niet, mooi zo, zoek er niet naar.) Nou dan, als jij voor jezelf nagaat: 'Wat doet hem het meeste plezier? Vast om van mij te horen dat ik van hem hou', en je zegt tegen mij 'Ik hou van je', dan heeft dat

absoluut niet dezelfde waarde als wanneer je het spontaan zegt.

ADELE Maar behalve 'ik hou van je' zie ik niet wat ik voor zo belangrijks voor jou zou kunnen zeggen.

23

PAUL Dat is nu juist waar ik triest, of eigenlijk meer teleurgesteld over ben: dat jij geen idee hebt van dat belang. Als je wist dat dat zinnetj mij zo'n plezier zou doen, zou je het zeggen, maar zonder erbij na te denken, alsof het een van die duizend gemeenplaatsen van alledag is.

ADELE Je bent niet aardig, nou ga ik mijn hoofd erover breken, en dat haat ik.

PAUL Je hoeft je hoofd niet te breken. Ik wil niet dat je zoekt.

ADELE Onwillekeurig doe ik dat wel.

PAUL Je zult het gauw opgeven.

ADELE Zeg het dan! Op die manier trekken we een streep en vergeet ik het nog gauwer. Zeg het!

PAUL Nee. Zet het uit je hoofd.

ADELE Jij maakt ons allebei ongelukkig om iets kinderachtigs.

PAUL Het is niet kinderachtig. Jij hoeft niet ongelukkig te zijn. En ik een beetje meer of minder...

ADELE Dat moet je niet zeggen. Dat is niet vriendschappelijk.

PAUL Je hebt gelijk. Zand erover!

Scène 6

=====

Buiten worden de bomen weer groen. Het is mooi weer. Paul en Adèle zitten naast elkaar op de canapé.

ADELE En, ben je nu tevreden? We zien elkaar steeds vaker, de laatste tijd. Ik kan gewoon niet meer zonder jou. Dat ~~kan wel eens~~ ^{wordt nog} gevaarlijk, ~~worden~~.

PAUL Ik dacht dat jij van gevaar hield?

ADELE Ja. Maar dit is wat erg dicht bij. Op het ogenblik sta jij ^{vol} bij mij op de eerste plaats. Ik weet niet hoe je dat hebt aangelegd: waarschijnlijk heb je het helemaal niet aangelegd. (Ze lacht en drukt zich aanhalig tegen hem aan.) Je bent niet beter dan eerst, maar toen ik met jou samenwoonde, zag ik al je fouten en niet je kwaliteiten. Nu zie ik je kwaliteiten steeds meer en je fouten steeds minder. Met de anderen is het juist andersom.

PAUL Met Stanislas ook?

ADELE O ja!... Bij hem zie ik alleen nog de fouten! Toch heb ik van hem gehouden en ik hou nog van hem, sinds bijna een jaar dat we elkaar kennen. Maar ik heb voor hem nooit echte tederheid gevoeld, terwijl ik die voor jou altijd voel. (Ze nestelt zich nog wat dichtert tegen hem aan.) En toch is hij mijn geliefde.

PAUL Nog steeds?

ADELE Nog steeds. Totdat het ^{reukt.} ~~reukt.~~ ^{zever} uit is. Maar dat is het nog niet... In elk geval heb ik bij hem, zelfs in het begin, toen ik erg verliefd was, één ding gemist. Ik heb behoefte aan tederheid, ^{zoals ik die bij jou vind.} ~~aan jouw tederheid.~~

PAUL Maar dat is een volslagen waanzinnige situatie! Liefde aan de ene kant, tederheid aan de andere, een derde kerel voor de hartstocht, waarom niet, als je toch bezig bent?

ADELE Ik zou graag alles bij elkaar hebben. Maar op het oogenblik zijn tederheid en liefde gescheiden. En de hartstocht, die komt misschien ook nog eens, tegelijk met liefde en tederheid, hoop ik... Ik zal je wat gevertellen. ~~hou ervan~~ ^{zeggen}. Ik heb zin om mijn handen in de jouwe te leggen, terwijl ik dat bij hem niet doe. ^{haar} ~~(ze niet in de zijne leg.)~~ Ik vind het prettig als jij mijn ~~hoofd~~ streelt van hem vind ik het niet zo fijn. (Ze laat zich achterover vallen; hij streelt haar hoofd.) Ik moest je dat eigenlijk niet zeggen. Het doet je te veel plezier.

25

PAUL Waanzinnig... Niets kan me meer plezier doen. (^{kust haar hart} ~~Hij bedekt haar met~~ tochtelijk. kussen. Zij laat hem even begaan, komt dan overeind.)

ADELE Hé, is dat soms het zinnetje?

Wat?

PAUL ~~Welk zinnetje?~~

ADELE Wat ik daarnet zei?

PAUL O nee, absoluut niet... Ah! Jij denkt er nog steeds aan en je zegt me aardige dingen alleen in de hoop er toevallig op te komen!

ADELE Nee, dat moet je niet denken! Ik meende wat ik zei, en het kwam spontaan uit. Maar toen jij zei dat niets je meer plezier kon doen, dacht ik opeens aan onze discussie van een poos geleden.

PAUL Het is het niet. Maar alles is dik in orde. Ik heb het zinnetje dat ik verwachtte niet gehad, maar wel een ander dat er dubbel en dwars tegen opweegt.

ADELE Als dat zo is, wat was het eerste dan? Nu kun je het zeggen.

PAUL Het is niet meer van belang.

ADELE Reden te meer. Zeg het!

PAUL Het is de moeite niet. Je zou teleurgesteld zijn.

ADELE Doet er niet toe. Alsjeblieft!

Nee, luister.

PAUL ~~Laat me het je uitleggen.~~ Het zinnetje heeft geen enkel belang voor jou. Maar voor mij nog altijd heel veel. Laat me dus mijn kans.

ADELE Dus het is belangrijker dan ^{wat ik net zei?} ~~mijn tederheid?~~

PAUL In zekere zin.

26 ADELE (maakt zich van hem los) O jij! Wat wil je nou eigenlijk? Ik zeg je zowat dat ik van je hou, en je bent nog niet tevreden! Als jij beweet ^{gevoelens voor jou,} dat er voor jou iets belangrijkers is dan mijn ~~tederheid~~, dan ga ik er onmiddellijk vandoor en je ziet me nooit meer.

PAUL (probeert haar te omhelzen) ^{gevoelens zijn} Nee, nee, jouw ~~tederheid is~~ het ~~belangrijkste~~, ^{dat is iets waar ik niet aan twijfel,} verreweg. Maar ik ~~twijfel niet aan je tederheid~~, terwijl ik wel twijfel aan het bestaan van iets in jou dat ik graag in je zou zien en dat er kennelijk niet is, anders zou je erover praten.

ADELE Maar is het minder belangrijk dan ^{het andere?} ~~tederheid~~?

PAUL O, zeker! Kijk: je moet niet ^{die twee dingen op zichzelf vergelij-} ~~(dat ene en jouw tederheid op één lijn~~ ken, ^{stellen,}} ^{zeggen van} ~~maar het praten over dat ene en de bekentenis van jouw tederheid~~ ^{dat wat hetgeen je daarnet zei.} ^{zinnetje}
In het eerste geval is het volkomen onverwacht, in het andere...

ADELE (springt overeind) ^{gevoel} Zo voorspelbaar als 't maar kan! Mijn ~~tederheid~~ is iets alledaags, iets vanzelfsprekends, ik begrijp het! (Ze wil de kamer uit lopen.)

PAUL (houdt haar tegen) Ach nee, jij haalt alles door elkaar. Luister nou. Ik heb nooit aan jouw tederheid getwijfeld. Dus als je daarover praat, is dat geen echte verrassing. Moet ik er soms wel aan twijfelen?

ADELE De manier waarop jij de dingen ^{naar voren brengt!} ~~voorstelt!~~ Maar van dat zinnetje, dat bewuste zinnetje van je, zei je onlangs ook dat het volkomen verwacht was.

PAUL Dat is waar. Op dat moment volkomen verwacht, nu volkomen onverwacht.

ADELE En waarom?

PAUL De omstandigheden zijn veranderd. Maar we hadden dat geval niet meer moeten oprakelen.

27

ADELE Nu het dan toch is opgerakeld, zeg ik het voor de honderdste maal profiteer ervan om een definitieve streep te trekken, dus zeg me wat het is.

PAUL Dat kan ik niet.

ADELE Ik ben echt kwaad, als je dat maar weet. Het kan me nog een fixatie tegen je bezorgen. Dat zou helemaal idioot zijn.

PAUL Laat me het nog één keer uitleggen. Misschien begrijp je me dan beter. Ik zou het een soort weddenschap kunnen noemen die ik met mezelf heb gesloten. Maar wat me bindt is niet de vorm van de weddenschap: het is het belang van de inzet. En de inzet, dat ben jij, dat is jouw diepste wezen. Ik heb gewed op jouw diepste wezen, en dat zal ik al of niet bezitten, als ik het zo mag zeggen, afhankelijk van of ik win of verlies.

ADELE En als je ooit wint, hoor ik het dan tenminste?

PAUL Dat zeker. Mijn vreugde zou zo groot zijn dat ik die niet zou kunnen verbergen, zelfs al wilde ik ~~dat~~ ^{het}. Anderzijds, als ik verlies, dan verlies ik niets want ik maak me geen illusies meer. De vorige keer, toen je dat zinnetje niet zei, gaf me dat een enorme teleurstelling, terwijl het, als je het had gezegd, een verwachte voldoening zou zijn geweest. Nu is het, naarmate de tijd verstrijkt, steeds meer het ^{omgekeerde.} ~~tegendeel~~. Als je het niet zegt, nou ja: mijn hoop is al tot het uiterste geslonken. Maar als je het zegt, vlieg ik regelrecht de zevende hemel in.

ADELE Is dat alles?

PAUL Al was er maar één kans op een miljoen, de winst is te kolossaal dan dat ik het zou opgeven.

ADELE O, jij! Dat heb ik nou van mijn tedere bekentenissen! Ik word er mooi voor beloond! Jij verdient niet dat iemand van je houdt!

Scène 7

=====

Het is stralend zomerweer. De bomen staan volop in blad. Paul zit achter zijn piano. Er wordt gebeld. Hij doet open. Adèle komt binnen.

ADELE Stoor ik je niet?

PAUL Je weet best dat je me nooit stoort.

ADELE Een bof dat je thuis bent. Ik moest absoluut met je praten.

PAUL (kijkt haar onderzoekend aan) Wat heb je? Is er iets mis?

ADELE (gaat zitten) Het is zover. Ik heb laaiende bonje ^{gehad} ~~gemaakt~~ met Stanislas. Tot nu toe waren het van die onnozele ruzietjes. Maar vanmorgen...

PAUL Wat is er gebeurd?

ADELE O, niks. Ik heb de deur achter me dichtgesmeten. ^{knaald}

PAUL Heb je het uitgemaakt?

ADELE Ik weet niet. Hoe dan ook, als het niet meteen uit is, zal het gauw gebeuren, heel gauw. We hebben woorden gehad. Ik ben weggegaan, heb de deur achter me dichtgesmeten, ^{knaald} letterlijk: het dreunde door het hele pand. En sindsdien loop ik door de straten om te proberen tot mezelf te komen.

PAUL Maar ga je terug?

ADELE Ja, ik zou het niet leuk vinden om zo uit elkaar te gaan, na een ~~drift~~ uitbarsting; hoewel je je daarmee verklaringen bespaart, waar ik e hekel aan heb. In elk geval, voor vanavond denk ik dat ik naar mijn vroe gere kamer terugga.

PAUL Daar zit toch iemand anders, zei je.

ADELE In het appartement, ja, maar er zijn twee ^{slaapkamers. De mijne} ~~vertrokken. Mijn kamer~~ is nog steeds vrij. Het vervelende is alleen dat mijn vriendin het slot heeft laten veranderen en vergeten is mij een sleutel te geven. Vind je het goed als ik even opbel? (Ze gaat naar de telefoon, draait het nummer legt na een poosje de hoorn neer.) ■... Ze is er niet. Dit is anders he moment waarop ik de meeste kans heb haar thuis te treffen. Ik zal over een kwartiertje nog eens bellen... Stoor ik je?

PAUL Helemaal niet.

ADELE (naar de piano wijzend) Je ~~was~~ aan het spelen.

PAUL Ik ■ wou net ophouden.

ADELE Wilde je de deur uit gaan?

PAUL Nee, niet meteen.

ADELE Ik zou best een kop thee willen.

PAUL Ik ook.

ADELE Zal ik je helpen?

PAUL Nee, laat maar. Je kent me, ik heb zo mijn eigen ritueel. (Hij gaat naar de keuken, zet het water op en komt terug.)

ADELE Wat ik voorzag, is gebeurd, maar eerder dan ik dacht. Daar ben i door van mijn stuk.

PAUL Ik weet zeker dat jullie het weer goedmaken.

~~Alsjeblieft~~

ADELE ~~Dat vooral~~ niet! Het moest uitraken, nou, ~~dat~~ is gebeurd. Het er
vervelende
ge een beetje ~~spijtige~~ is dat ik liever in rust en goeie verstandhouding
uit elkaar was gegaan. We hebben die volkomen nutteloze scène gehad...
Eén ding is zeker: ik zal nooit uit mezelf ~~durven~~ teruggaan, als hij me
niet opbelt.

PAUL Je opbellen, waar?

ADELE Nou, bij mij thuis. Waar kan hij anders denken dat ik heen ben
gegaan?

PAUL En als hij het niet doet?

ADELE Dat is heel goed mogelijk, trots als hij is. In elk geval doe ik
het ook niet, dus het eindigt met een misverstand. (lacht.)

PAUL Het lijkt of je het leuk vindt.

30

ADELE Het leven bestaat uit misverstanden. Stanislas en ik leefden op
een misverstand.

PAUL Welk dan?

ADELE Ik weet niet: dat er liefde kan bestaan zonder tederheid. Het er
misverstand verdrijft het andere.

PAUL Ik heb je nog nooit zo vrolijk gezien.

ADELE Ik doe vrolijk als ik triest ben. Vrolijk van buiten, triest
van binnen.

PAUL Triest van binnen? Echt?

ADELE Ja, echt. Ik ben triest, ook al ben jij vrolijk. Mijn ~~nanigheden~~
trubbel
problemen
geven jou zeker wel voldoening?

PAUL Beslist niet, integendeel...

ADELE Doe niet zo schijnheilig. Ik geloof dat je water kookt.

Paul gaat naar de keuken om thee te zetten. Adèle staat vliegensvlug o
maakt haar tas open, haalt er een compactplaat uit die ze in de CD-spel
schuift en zet het toestel aan. Op het moment dat Paul met het theebla
binnenkomt, klinken de eerste maten van het trio in ~~Es groot~~. Zijn ver
bazing is zo groot dat hij bijna het hele blad laat vallen. Hij zet het
haastig neer, vliegt op Adèle toe en omhelst en kust haar onstuimig.
Adèle maakt zich zachtjes los. Hij is doodsbleek. Hij beeft.

Ik dacht wel je plezier te doen, maar niet ~~zet~~ in die mate!

PAUL Zie je wel! Ik wist zeker dat het een keer zou gebeuren. Ik wilde
niet wanhopen.

ADELE Wanhopen, waaraan?

PAUL Weet je wel? ~~Wat ik van jou verwachtte.~~ ^{Waar ik bij jou op wachtte.}

ADELE Het 'zinnetje'? Maar ik heb niets gezegd!

PAUL Je hebt nog beter gedaan. Waar het op^Iaankomt is niet het zinntje,
maar de muziek.

ADELE (wantrouwig) Wat? Je wilt toch niet zeggen dat je kwaad was omdat
ik je die plaat niet cadeau had gedaan? ~~Maar~~ Het was veeleer aan jou het
te doen. Je had het me beloofd, weet je niet meer?

31

PAUL Maar ik heb je de plaat gegeven! Wat vertel je me nou? Daar is hij

ADELE Dat is ^{toch} wel ~~wat al te~~ sterk! Ik heb hem zelf net gekocht om aan
jou cadeau te doen.

PAUL Maar de mijne dan, de plaat die ik je heb gegeven?

ADELE Je hebt me geen ene plaat gegeven.

PAUL Wel waar, op je verjaardag.

ADELE Voor mijn verjaardag heb je me een sjaal gegeven.

PAUL En een plaat.

ADELE Ah! Weer wat nieuws.

PAUL Heb je hem niet gevonden?

ADELE Kennelijk niet.

PAUL Ik had de twee cadeautjes bij Arthur afgegeven, samen in één doos

ADELE Dan moet hij in de doos zijn blijven zitten. Stanislas, met zijn opruimmanie, heeft dezelfde avond alle dozen in de vuilnisbak gegoooid. Dat heb je ervan als je je cadeaus niet zelf brengt...

PAUL In dat geval had ik lang op het bedankje voor de plaat kunnen wachten. (Hij zet de muziek af.) Even stoppen. We zullen er zo dadelijk rustig naar luisteren, als je wilt.

ADELE Ja zeker wil ik dat! Ik heb hem gemist, weet je. Ik was behoorlijk kwaad op jou omdat je me die plaat niet had gegeven. Maar ik wilde je voor geen goud aan je belofte herinneren. Ik vermeed zelfs over muziek te praten.

PAUL Maar heb je nooit bedacht dat het zinnetje daar betrekking op had?

ADELE Nee, jij had het over iets 'heel belangrijks'. Hoe kon ik dan aan de plaat denken, terwijl jij er zo weinig waarde aan hechtte ' tenminste dat dacht ik - dat je was vergeten hem mij te geven?

PAUL Ik had je toch gezegd dat dat trio voor mij van een heel bijzonder belang was.

ADELE En voor mij dan? Ik heb er nota bene het eerst over gepraat. Dus? logisch dat ik jou ook niet geloofde.
Als jij mij niet geloofde, ~~moest ik het dan jou wel doen?~~

PAUL Maar als je er zo kwaad om was, waarom ^{geef} ~~geef~~ je me ^{nu} ~~vandaag~~ dan die plaat?

ADELE Dat is toeval, puur toeval. Toen ik vanmorgen op straat stond, wist ik niet waar naartoe te gaan. Ik heb mijn vriendin gebeld. Ze was er niet. Toen ben ik een boekhandel binnengelopen. Ik snuffel graag in boekwinkels, ~~rend~~, vooral als ik triest ben of problemen heb. Je ~~zult er~~ ^{mag het} gek vinden, ~~om lachen~~, maar ik sla op goed geluk een boek open, in de hoop een zin te vinden die misschien geen oplossing biedt maar die me min of meer op een idee brengt...

PAUL En zo kwam je op het idee de plaat te kopen?

ADELE O nee, dat zit anders. In die boekhandel had de winkelier de rad aangezet, of een cassette, doet er niet toe. En wat speelden ze? Het trio... Het was alsof ik opeens van de aarde werd opgelicht. Ik lette niet meer op de plek waar ik was, op de mensen om me heen. Ik ging volkomen op in de muziek, en ik kwam pas weer op de wereld terug toen het stuk uit was. Ik was de naam ~~van het stuk~~ ^{erven} niet vergeten: ~~het trio in Es groot ofwel~~ het Kegelstatt-trio. Ik ben niet helemaal zo onnozel als jij denkt. En toen kreeg ik zin het voor jou te kopen en er met jou naar te luisteren, met jou alleen.

PAUL Wat je vandaag zegt is duizendmaal beter dan het zinnetje dat ik de vorige keer verwachtte. Dat misverstand heeft tenminste ergens toegevoerd.

33

ADELE Dus je bent tevreden?

(Als enig antwoord drukt Paul haar stevig in zijn armen.)

... En schaam je je niet voor je ^{weinig} gebrek aan vertrouwen in mij? Als je een betere mening over me had gehad, dan had je vast bedacht dat, als ik je plaat had ontvangen, het absoluut uitgesloten was dat ik je niet bedankte, dus dat ik hem om de ene of andere reden niet had ontvangen.

*dit slakt
lykt me
overbodig
en verwarrend*

In plaats daarvan heb je je afgepijnigd met gissingen die allemaal uitgingen van de grondgedachte dat ik een complete idioot ben.

PAUL Welnee!

ADELE Welja!

PAUL Misschien. Ik had je meer moeten vertrouwen. Ik heb je onderschat en ik begrijp dat je me dat kwalijk neemt.

ADELE Ja, dat doe ik, heel kwalijk zelfs...] Zet je de plaat weer aan?

(Ze gaat op de canapé zitten. Paul loopt naar de speler. Op het moment dat hij de knop wil indrukken, draait hij zich om.)

PAUL Maar moest je niet opbellen?

ADELE O, dat heeft geen haast.

Ik wil me er niet mee bemoeien,

PAUL ~~Neem me niet kwalijk~~, maar als het meisje dat in jouw huis woont is thuisgekomen, is er kans dat ze weer weggaat. Het is misschien verstandiger dat je niet te lang met bellen wacht.

ADELE Je weet, ik en verstandig!... En als ik haar vanavond niet bereid is het geen ramp. Jij zult me toch zeker niet op straat zetten?

(Hij zet het apparaat aan, gaat dan naar de canapé waar Adèle haar armen naar hem uitstrekt en hem dicht tegen ~~aan~~ zich aan trekt. En zonder hun tedere omhelzing te verslappen luisteren ze, tegelijk met het publiek, naar het eerste deel van het trio in Es groot voor piano, altviool en klarinet, K. V. 498, van Mozart.)

Suggestie voor de **enscenering**:

Het is van een publiek, hoe muziekminnend het ook mag zijn, onmogelijk te eisen dat het aan het eind van de voorstelling aandachtig luistert naar een $5\frac{1}{2}$ minuut durend deel van een muziekstuk. De muziek zal dan ook na enkele maten langzaam worden weggedraaid terwijl het doek valt. Toch zou het jammer zijn het publiek niet het hele eerste deel te laten horen van een werk waarop in de loop van het stuk voortdurend wordt gezinspeeld en waarvan slechts flarden ten gehore worden gebracht. Een oplossing zou zijn om het andante van dit trio bij wijze van inleiding door musici op het toneel te laten uitvoeren.